

ГЛАВА ОСМА

Екзархията

§ 104. — I. Положението ѝ въ държавата.

Особено положение въ държавата заема „самоуправляемата“ Българска православна църква.

Като организация на християнско вѣроизповѣдане, Българската православна църква почива върху свещеното писание (*jus divinum*) и църковнитѣ канони (*jus ecclesiasticum*). Въ това си положение тя е нѣщо отдѣлно и независимо отъ държавата.

Обаче Църквата е сжщеврѣменно и институция на публичното право въ държавата, колкото и канониститѣ да подчертаватъ нейната недосагаемостъ отъ нормитѣ на публичната държавна власть.

Държавно-правното положение на Българската православна църква въ Царството се урежда въ чл. 39 на конституцията и въ изработения отъ свикания въ Цариградъ Всенароденъ съборъ „екзархийски уставъ“ отъ 14 май 1871 г., приспособенъ въ Българското княжество съ указъ № 82 отъ 4 февруари 1883 г., слѣдъ това измѣняванъ съ закони отъ 1890 и 1891 г. г., най-сетнѣ наново гласуванъ по законодателенъ редъ отъ Народното събрание и обнародванъ като законъ на 13 януари 1895 г., допълненъ прѣзъ 1897 съ специаленъ отдѣлъ за „браковетѣ“. Дѣйстващиятъ по настоящемъ екзархийски уставъ отъ 1895 г. се отклонява отъ приетия прѣзъ 1871 г. сжщественно по въпроса за участието на т. н. „мирски елементъ“ въ св. Синодъ и въ Епархийскитѣ духовни съвѣти¹⁾.

Макаръ и идентиченъ съ взетитѣ отъ Цариградския църковенъ съборъ рѣшения и като проектъ, прѣдварително прѣ-

¹⁾ Вж. и по-долу § 107.